

Lucht vóór bomen, lucht dóór bomen

Minister Verburg, de Nederlandse minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: “Burgers geven in enquêtes keer op keer aan dat zij een groene leefomgeving erg belangrijk vinden. Maar toch lukt het niet altijd om voor voldoende groen te zorgen. Meer dan de helft van de 31 grote steden in Nederland kampt met een groot tekort aan groen, onder meer als gevolg van stedelijke verdichting en te weinig nieuw groen bij nieuwbouw. Ik vraag mij daarom af of we ons wel voldoende bewust zijn van de urgentie. Soms denk ik dat we maar half beseffen wat er te winnen is. Groen is namelijk niet alleen leuk en goed voor ons. Het is een beetje als wonderolie. Een middel voor vele maatschappelijke kwalen. Groen brengt ons geluk en euro’s, nu en in de toekomst. Maar dan moeten we er wel voor zorgen dat het groen er komt en blijft.”

Dit citaat komt uit het voorwoord van een publicatie van “Groen en de Stad” verschenen onder de naam ‘De waarde van Groen’, auteurs Marcel Brosens en Martin Woestenburg. ‘Groen en de stad’ is een initiatief van het ministerie van LNV en opgericht als kennisnetwerk en platform dat informatie biedt over de belangrijkste onderzoeken en voorbeeldprojecten met betrekking tot dit onderwerp. (www.groenendestad.nl). Ook onderstaande informatie komt van deze site.

Groen levert veel op

Groen biedt oplossingen voor verschillende maatschappelijke vraagstukken. Denk aan gezondheid, leefbaarheid en milieu maar groen heeft ook een economische waarde. Kort samengevat levert groen het volgende op:

• Gezondheid

Groen biedt ontspanning en verlaagt stress. Slim ingerichte, groene wijken zorgen ervoor dat bewoners meer bewegen. Vooral kinderen spelen vaker buiten als er groen in hun omgeving is; dat kan zorgen voor 15% minder overgewicht en het is goed voor hun sociale ontwikkeling. Gerichte beplanting helpt fijnstof te filteren en de luchtkwaliteit van de stedelijke omgeving te verbeteren, hetgeen problemen aan de luchtwegen vermindert. Uitzicht op groen verlaagt het aantal opnamedagen in ziekenhuizen.

• Leefbaarheid

Parken en recreatiegebieden bieden ontmoetingsplekken voor buurtbewoners, met name belangrijk voor kinderen, jongeren en ouderen. Met stadsbewoners werken aan openbaar groen in hun eigen omgeving draagt bij aan het onderling contact en de sociale cohesie in de buurt. Ook in probleemwijken.

• Economie

Groen rondom huizen verbetert de kwaliteit van de wijk en verhoogt de waarde van de woningen met circa 5%. Groen zorgt voor een aantrekkelijk vestigingsklimaat

voor kennisintensieve en internationale bedrijven, die op hun beurt weer andere bedrijvigheid aan zich binden voor zowel hogere als lagere inkomens.

• Milieu

Bomen en planten zetten CO₂ (medeverantwoordelijk voor de klimaatverandering) om in zuurstof. Groen dempt op warme dagen de temperatuur in de stad en verbetert daarmee het stadsklimaat. Een groene omgeving verhoogt de waterbergingscapaciteit, belangrijk in tijden van overvloedige regenval. Planten op daken verbeteren de isolatie en verminderen het energieverbruik. Groen kan geluidsoverlast verminderen, helpt tegen verdroging van de bodem en filtert regenwater dat terechtkomt in grachten, singels en sloten.

• Stad en land

Natuur maakt de leefomgeving mooier en prettiger en biedt onderdak aan vogels en andere dieren. Een goede verbinding met groene gebieden nabij de stad verbetert het landschap en voorkomt verrommeling van de ruimtelijke omgeving. Routes voor wandelaars en fietsers lopen dóór en nieuwe woonwijken krijgen een karakter dat past bij de streek.

Bron: www.groenendestad.nl

Grote bomen, grote waarde

In een groot aantal gemeentes wordt sinds enige tijd serieus over groen nagedacht en ligt er een duidelijke visie aan de plannen ten grondslag. Steeds vaker kiest men hierbij voor de aanplant van grotere maten bomen. Deze zorgen direct voor een groene aankleding en dat kan een doorslaggevend argument zijn wanneer het gaat om herplant in oude binnensteden. Immers het wegvallen van oude bomen kan het straatbeeld drastisch veranderen. Wanneer men in dat geval kiest voor de herplant van grotere maten bomen ‘koopt men tijd’ en zal het historische karakter van het gebied zich sneller herstellen. Uit de praktijk blijkt dat het kappen van de oude bomen in zo'n geval ook minder weerstand oproept bij de omwonenden. Indien vooraf bekend is dat er zware bomen terug geplant gaan worden, creëert men meer draagvlak voor de plannen en wordt de uitvoering daarvan niet onnodig vertraagd. Logischerwijs hebben grotere bomen ook een grotere ‘milieupbrengst’. Ter vergelijking; een boom in de maat 50-60 heeft gemiddeld een bladmassa welke 10-15 keer zo groot en een

biomassa welke ongeveer 20 keer zo groot is als een boom in de maat 16-18. Grofweg kan men concluderen dat de milieupbrengst dus ook 10-20 keer zo groot is wanneer het gaat om de omzetting van CO₂ in zuurstof. Voor de binding van fijn stof is de milieupbrengst ongeveer 10 keer zo groot. (bron: Wageningen UR/PPO). Grote bomen hebben tevens invloed op het lokale klimaat. De schaduw van de kronen reduceert de temperatuur op hete dagen en de verdamping via de bladeren beïnvloedt de luchtvochtigheid in positieve zin.

Economische waarde

Grotere bomen zijn duurder in aanschaf dan kleinere maten maar kunnen uiteindelijk goedkoper blijken te zijn of zelfs geld opleveren. De kroon van een kleine boom moet namelijk nog voor een groot gedeelte gevormd worden. Dat vraagt deskundige en intensieve begeleidingssnoei. Dit brengt hogere kosten met zich mee en, omdat de expertise niet altijd aanwezig is, lang niet altijd het gewenste resultaat op de lange termijn.

De aanwezigheid van groot groen heeft ook invloed op de waarde van het aanwezig onroerend goed. Woningen stijgen aantoonbaar in waarde wanneer deze in een groene omgeving zijn gelegen. Projectontwikkelaars hebben inmiddels ervaren dat grotere maten bomen een project direct meer aanzien geven en de onroerende goederen zichzelf als gevolg daarvan beter verkopen. De kosten voor grotere bomen zijn relatief laag, ten opzichte van de totale investering, maar het effect op het rendement is groot.

De heer Theo van Gils, opzichter beheer, afdeling groen van de gemeente Best: "Binnen de gemeente Best wordt regelmatig voor de aanplant van grotere bomen gekozen, en met groot bedoel ik dan vanaf maat 20-25 tot 40-50. We doen dit bijvoorbeeld om een nieuwbouwproject direct meer aankleding te geven of te zorgen voor een duidelijke verkeersbegeleiding. Uit ervaring weten we ook dat de verzorging van klein aangeplante bomen veel geld kost; voordat een boom dan eens naar

20-25 is gegroeid is ze al 3 keer gesnoeid. Kostentechnisch is het dus te verantwoorden. Bij wegreconstructies is het vaak de wens van bewoners dat er direct grotere bomen terug worden geplant om het verlies van de oude bomen te compenseren. Zo hebben we op de Oirschotseweg na renovatie in overleg met de bewonerscommissie Quercus robur in de maat 40-45 geplant." Bijzonder in de gemeente Best is het 'rondje' dat de heer Van Gils regelmatig maakt met enkele collega's. "Er is niet overal ruimte maar we kijken regelmatig waar we nog iets extra's kunnen doen op het gebied van de groenvoorziening. Met dat kleine beetje extra kun je een gebied vaak veel aantrekkelijker maken."

Gemeente Best, Quercus robur

Gemeente Best, Platanus orientalis 'Cuneata'